



Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 28/18

Luxemburg, 7 maart 2018

Arrest in de gevoegde zaken C-274/16, C-447/16 en C-448/16
flightright GmbH/Air Nostrum, Líneas Aéreas del Mediterráneo SA

Roland Becker/Hainan Airlines Co. Ltd

Mohamed Barkan, Souad Asbai, Assia Barkan, Zakaria Barkan, Nousaiba
Barkan/Air Nostrum, Líneas Aéreas del Mediterráneo SA

Pers en Voorlichting

De luchtvaartmaatschappij die in een lidstaat slechts het eerste deeltraject van rechtstreeks aansluitende vluchten heeft uitgevoerd, kan voor de rechterlijke instanties van de lidstaat van de eindbestemming worden opgeroepen voor compensatie wegens vertraging

Dit is het geval wanneer de verschillende vluchten het voorwerp van één enkele boeking voor het gehele traject zijn geweest en de langdurige vertraging bij aankomst op de eindbestemming te wijten is aan een incident dat met betrekking tot de eerste vlucht heeft plaatsgevonden

Luchtreizigers hebben bij Air Berlin en Iberia rechtstreeks aansluitende vluchten van Spanje naar Duitsland geboekt (namelijk voor het traject Ibiza – Palma de Mallorca – Düsseldorf bij Air Berlin en voor het traject Melilla – Madrid – Frankfurt am Main bij Iberia). Deze boekingen dekten steeds het volledige traject. De eerste binnenlandse vluchten in Spanje zijn voor rekening van Air Berlin en Iberia uitgevoerd door de Spaanse luchtvaartmaatschappij Air Nostrum. In beide gevallen hebben deze vluchten vertraging (45 minuten en 20 minuten) opgelopen, waardoor de luchtreizigers hun tweede vlucht naar Duitsland hebben gemist. De luchtreizigers zijn uiteindelijk met meer dan 3 uur vertraging (namelijk ongeveer 4 uur vertraging voor de bij Air Berlin geboekte vlucht en 13 uur vertraging voor de bij Iberia geboekte vlucht) op hun eindbestemming aangekomen.

Wegens deze langdurige vertragingen hebben de betrokken luchtreizigers (of in hun plaats de Duitse onderneming flightright) voor de Duitse rechterlijke instanties van Air Nostrum compensatie gevorderd op grond van de Unieverordening betreffende de rechten van luchtreizigers¹.

Het Amtsgericht Düsseldorf (rechter in eerste aanleg Düsseldorf, Duitsland) en het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland) koesteren twijfel omtrent de vraag of de Duitse rechterlijke instanties internationaal bevoegd zijn om kennis te nemen van rechtsvorderingen die luchtreizigers hebben ingesteld tegen een luchtvaartmaatschappij die i) haar zetel in een andere lidstaat heeft, ii) in het kader van rechtstreeks aansluitende vluchten met eindbestemming Duitsland slechts de eerste binnenlandse vlucht in die andere lidstaat heeft uitgevoerd, en iii) niet hun contractpartij is. Deze twee rechterlijke instanties hebben het Hof van Justitie verzocht, te verduidelijken of in een dergelijk geval de bepalingen van de Brussel I-verordening² dienen te worden toegepast, volgens welke een in een andere lidstaat wonende verweerder ten aanzien van verbintenissen uit overeenkomst kan worden opgeroepen voor het gerecht van de plaats waar de verbintenis die aan de eis ten grondslag ligt, is

¹ Verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 295/91 (PB 2004, L 46, blz. 1). Naargelang van de afstand bedraagt de compensatie 250, 400 of 600 EUR.

² Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB 2001, L 12, blz. 1) en verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB 2012, L 351, blz. 1). Laatstgenoemde verordening heeft verordening nr. 44/2001 ingetrokken. Zij is slechts van toepassing op rechtsvorderingen die zijn ingesteld op of na 10 januari 2015. De in het kader van de onderhavige zaken relevante bepalingen van deze twee verordeningen zijn identiek of nagenoeg identiek.

uitgevoerd. In deze verordening wordt gepreciseerd dat voor de verstrekking van diensten deze plaats, tenzij anders is overeengekomen, de plaats is waar de diensten volgens de overeenkomst verstrekt werden of verstrekt hadden moeten worden.

In zijn arrest van vandaag komt het Hof tot de slotsom dat de eindbestemming in Duitsland kan worden beschouwd als de plaats van uitvoering van de te verrichten prestaties en dit niet alleen met betrekking tot de tweede vlucht, maar ook met betrekking de eerste binnenlandse vlucht in Spanje. Hieruit volgt dat de Duitse rechterlijke instanties in beginsel bevoegd zijn om kennis te nemen van vorderingen tot compensatie tegen een buitenlandse luchtvaartmaatschappij als Air Nostrum.

Ten eerste dekt het begrip „verbintenissen uit overeenkomst” in de zin van de Brussel I-verordening immers de vordering tot compensatie wegens langdurige vertraging van rechtstreeks aansluitende vluchten die luchtreizigers op grond van de basisverordening betreffende de rechten van luchtreizigers instellen tegen de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert, maar niet de contractpartij van die luchtreizigers is.

In dit verband wijst het Hof er met name op dat, indien de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert, geen overeenkomst heeft met de luchtreiziger, maar activiteiten uitvoert die onder deze verordening vallen, zij volgens de verordening betreffende de rechten van luchtreizigers wordt geacht dit te doen namens de persoon die een overeenkomst heeft met die luchtreiziger. Deze luchtvaartmaatschappij (in het onderhavige geval Air Nostrum) moet dus worden geacht verbintenissen na te komen die vrijwillig zijn aangegaan jegens de contractpartij van de betrokken passagiers (in het onderhavige geval Air Berlin en Iberia). Die verbintenissen vloeien voort uit de luchtvervoerovereenkomst.

Ten tweede is het Hof van oordeel dat in geval van rechtstreeks aansluitende vluchten de „plaats van uitvoering” van deze vluchten in de zin van de Brussel I-verordening de plaats van aankomst van de tweede vlucht is wanneer de twee vluchten door twee verschillende luchtvaartmaatschappijen worden uitgevoerd en het beroep tot compensatie voor de langdurige vertraging bij de aankomst berust op een incident dat heeft plaatsgevonden bij de eerste vlucht, die is uitgevoerd door een luchtvaartmaatschappij die niet de contractpartij van de betrokken luchtreizigers is.

Het Hof beklemtoont in dit verband dat de betrokken overeenkomsten, die worden gekenmerkt door één enkele boeking voor het gehele traject, voor een luchtvaartmaatschappij de verbintenis inhouden om een luchtreiziger van punt A naar punt C te vervoeren. Een dergelijk vervoer vormt een dienst waarvan een³ van de plaatsen waar deze dienst hoofdzakelijk wordt verstrekt, in punt C is gelegen. Volgens het Hof is het voor een luchtvaartmaatschappij die, zoals Air Nostrum, slechts de eerste vlucht van punt A naar punt B uitvoert, voldoende voorspelbaar dat de luchtreizigers bij de gerechten van punt C een geding tegen haar aanhangig kunnen maken.

In een andere zaak heeft een luchtreiziger voor de Duitse rechterlijke instanties van een Chinese luchtvaartmaatschappij, Hainan Airlines, compensatie wegens instapweigering bij het tweede deeltraject van rechtstreeks aansluitende vluchten (namelijk het traject Berlijn – Brussel – Peking) gevorderd. Dienaangaande herinnert het Hof eraan dat, indien de verweerder (in het onderhavige geval Hainan Airlines) geen woonplaats heeft op het grondgebied van een lidstaat, de internationale rechterlijke bevoegdheid in elke lidstaat wordt geregeld door de wetgeving van die lidstaat en niet door de Brussel I-verordening.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding

³ Het Hof herinnert er in dit verband aan dat de luchtreiziger zijn vordering ook kan instellen bij het gerecht in het rechtsgebied waarvan zich de plaats van vertrek van de vlucht bevindt (arrest van 9 juli 2009, Rehder, [C-204/08](#), zie ook [CP n° 62/09](#)).

niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak zijn beschikbaar op « [Europe by Satellite](#) » ☎ (+32) 2 2964106